

5 PRINCÍPOV INTERIÉROVÉHO DIZAJNU,

NA KTORÉ TREBA PRIHLIADAŤ PRI TVORBE ŠTÝLOVÉHO BÝVANIA

AUTOR **RENÁTA BOTEV, PETRA GABARÍKOVÁ** FOTO **HERMAN MILLER, HOLLEX, KNOLL, ARCHÍV FIRIEM A REDAKCIE VIZUALIZÁCIE RENÁTA BOTEV**

Zariaďovanie interiéru nie je jednoduchou záležitosťou, ako sa na prvý pohľad môže zdať. Vyžaduje si vedomosti a skúsenosti o danej problematike, dôkladnú prípravu a preskúmanie priestoru, ktorý chceme pretvoriť. Aby bol výsledok po vizuálnej i kompozičnej stránke naozaj kvalitný, usporiadanie jednotlivých prvkov musí v priestore podliehať základným pravidlám. Ide o spôsoby, akým sa jednotlivé prvky použijú, usporiadajú a zorganizujú pre dosiahnutie vyváženého interiéru. Ak si tým nie ste úplne istý, obráťte sa na interiérového dizajnéra alebo architekta, ktorý vám pomôže odkryť skryté možnosti priestoru, prinesie profesionálny pohľad a poradí vám ako postupovať pri plánovaní priestoru. My sme si prizvali dizajnérku Renátu Botev, s ktorou vám budeme v seriáli príspevkov pravidelne prinášať praktické rady a zásady dizajnovania vášho životného priestoru. V prvom diely vám predstavíme základné princípy interiérového dizajnu, ktoré vám názorne vysvetlíme na vizualizáciách interiéru pripravených samotnou dizajnérkou, ktorá vyberala jednotlivé objekty, výnimočne pre toto vydanie, s dôrazom na retro dizajn.

1 ROVNOVÁHA

Cieľom interiérových dizajnérov pri tvorbe každého priestoru je dosiahnutie vizuálnej rovnováhy pomocou správneho rozloženia objektov v miestnosti. Dielo, ktoré je nevyvážené vytvára vizuálne napätie a narúša celkovú harmóniu v interiéri, preto pri tvorbe kompozície dbajte na adekvátne rozloženie jednotlivých prvkov v priestore. Ich vzájomnú harmóniu, rovnováhu pritom možno dosiahnuť tromi spôsobmi. Jedným z nich je použitie symetrického alebo formálneho usporiadania, kedy sú objekty zrkadlovo uložené pozdĺž stredovej osi. Ide o rovnomerné rozdelenie miestnosti na dve strany, ktoré sa navzájom symetricky odrážajú, odzrkadľujú. Symetria vytvára poriadok, formálnosť, eleganciu, pokoj a ticho. Je oddychom pre oči, preto patrí k obľúbenému a aj najjednoduchšiemu spôsobu zariaďovania miestnosti.

Harmonický interiérový dizajn možno vytvoriť aj nepárnym počtom rôznorodých prvkov. Vtedy hovoríme o asymetrickom dizajne, ktorý spočíva v tom, že farby, tvary, predmety a textúry sú použité v priestore bez duplikácie. Aj keď obe strany diela nie sú presne rovnaké, zdajú sa byť vo vizuálnej rovnováhe. Asymetrické interiéry majú tendenciu byť viac dynamické a menej rigidné, pretože v týchto priestoroch súčasne pracujú rôznorodé predmety na vytvorení rovnováhy. Táto forma usporiadania je ťažšia a hoci sa riadi centrálnou linkou, vyžaduje si cíť a zmysel dizajnéra pre vizuálnu harmóniu.

K energickému vnútornému priestoru plnému vitality prispieva popri symetrickej a asymetrickej tiež radiálna rovnováha, ktorá spočíva v usporiadaní predmetov okolo nejakého centrálného bodu, buď smerom von alebo dovnútra. V tradičných domoch sa vyskytuje menej často, pretože okrúhle miestnosti je náročnejšie prepojiť s ďalšími priestormi, no výsledok takéhoto prístupu môže byť naozaj veľkolepý. Ústredným prvkom radiálne vyvázenej miestnosti môže byť napr. okrúhly jedálsky stôl, od umiestnenia ktorého sa bude odvíjať usporiadanie ostatných prvkov interiéru.

← Zóna obývačky s asymetrickou rovnováhou. Stena s televízorom predstavuje kreatívne riešenie bez potreby nábytkovej zostavy. Kreslo „Egg Chair“ od významného dánskeho dizajnéra Arne Jacobsena (1902 - 1971) je objektom kompozície situovanom v centre pozornosti - uplatnenie princípu interiérového dizajnu - fókus.

↑ Kreslá Edra, Ponúka Hollex Luxury Living

← Nielen priestor, ale aj dekorovanie predmetov môžeme realizovať v symetrickej rovnováhe. Dekoračné predmety sú usporiadané zrkadlovo okolo stredovej osi.

↓ Radiálna rovnováha - nábytok umiestnený okolo okrúhleho konferenčného stolika vyžaruje smerom von. Toto usporiadanie pôsobí pohodlne, uvoľnene. Radiálna harmónia ide ruka v ruku so symetriou kozuba. Atmosféru v retro štýle podčiarkujú kreslá v štýle českého dizajnéra Jiřího Habalu (1903-1978).

2 PRIESTOR

Projektovanie interiéru zahŕňa organizovanie jednotlivých prvkov v priestore, ktorý je však pred samotnou realizáciou potrebné dôkladne vyhodnotiť a definovať. Prvý krok v procese definície priestoru spočíva v trojrozmernom vymeraní miestnosti a zakreslení elevácie stien. Po zistení rozmerových skutočností a charakteru miestnosti (malá, veľká, prechodná, podkrovná), by vaša pozornosť mala smerovať k určeniu jednotlivých predností a nedostatkov priestoru a teda, či sa v ňom nachádza

niečo s historickou alebo architektonickou hodnotou, aký poskytuje výhľad, koľko má okien a aké svetlo (chladné alebo teplé) cez ne dovnútra dopadá. Taktiež by vás malo zaujímať, kadiaľvedie potrubie a elektrické rozvody, a ktoré časti si vyžadujú renováciu alebo ako ich vizuálne opotrebenie možno využiť v prospech dizajnu miestnosti. Ujasnenie týchto, navonok možno samozrejmych informácií, vám výrazne uľahčí rozhodovanie, výber jednotlivých objektov a tiež vám pomôže zefektívniť finančné náklady spojené s prípadnou rekonštrukciou.

↑ Jedálenská zóna s využitím rytmu striedania stoličiek podľa vzoru AABB verzus BBAA. Dizajnérka uplatnila pri návrhu tiež pravidlo tretín, a to pri delení stola a kvetinovej dekorácie. Retro atmosféru evokujú plastové stoličky od dánskeho dizajnéra Verneru Pantona (1926 - 1998) a tiež bufet spolu s predeľovacou stenou typickou pre toto obdobie. Dvere a symetricky zavesené svietidlá štýlovo dopĺňajú túto nadčasovú kompozíciu.

↑ Stoličky Minotti, Ponúka Hollex Luxury Living

3 FÓKUS/ DÔRAZ

Každá miestnosť má svoje ohnisko v podobe architektonického alebo iného objektu. Najčastejšie úlohu ústredného bodu plní krb, veľkoformátové umelecké diela či nábytok väčších rozmerov. Práve tretí princíp interiérového dizajnu nazývaný tiež dôraz usiluje pomocou kontrastných prvkov dostať vybrané predmety do centra pozornosti. Na pridanie dôrazu v záchytnom bode sa najčastejšie používajú výrazné farby, textúry a nápadité formy, schopné priťahnúť záujem o vybraný predmet a dosiahnuť tak nápaditý, no zároveň vyvážený vnútorný priestor.

Sedačka a kreslo, Knoll

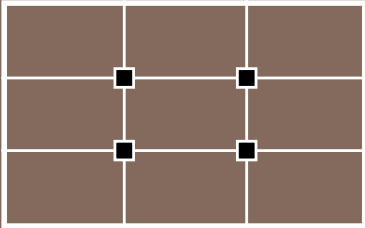
PRAVIDLO TRETÍN

Kompozícia usporiadaného interiéru sa opiera o pravidlo tretín, ktoré sa odvoláva k myšlienke horizontálneho a vertikálneho delenia priestoru na tretiny. Na základe toho by mali najdôležitejšie prvky kompozície spadať na línie medzi nimi, výsledkom čoho je vizuálne zaujímavejšia a harmonickejšia kompozícia, než keby boli objekty usporiadané rovnomerne v strede.

Základná myšlienka tiež spočíva v tom, že informácia a predmety v trojiciach sa zdajú byť viac príťažlivé, zapamätateľnejšie a efektívnejšie ako iné počty objektov.

Toto pravidlo sa aplikuje v interiéri na všetko od dekorácie okna až po množstvo nábytku v izbe. Určuje výšku kozubu a tiež veľkosť koberca.

Napr. správne nadizajnovaný priestor sa skladá z troch farieb, ktoré vystihuje pravidlo 10-30-60. V praxi to znamená, že dominantná farba interiéru by mala pokrývať 60% celkovej plochy miestnosti, a preto by mala byť použitá najmä na stenách a podlahe. Sekundárna farba predstavuje 30% priestoru, väčšinou prítomná na nábytku a 10% zastúpenie má výrazná farba vnášajúca do miestnosti akcent.

Čierne štvorce sú hlavnými bodmi kompozície.

4 RYTMUS

V správne zariadenom interiéri by malo byť naše oko schopné plynule zaregistrovať celú miestnosť bez akýchkoľvek rušivých elementov vďaka súvislému vizuálnemu toku označovanému ako rytmus alebo kontinuita. Ide o princíp dizajnu, ktorý vytvára pohyb a naznačuje smerovanie medzi rôznymi časťami interiéru prostredníctvom pravidelného opakovania línií, tvarov, farieb alebo vzorov. Rytmus odkazuje na spôsob ako využitím dizajnerských prvkov možno vytvoriť obraz a pocit pravidelného pohybu s vizuálnym tempom alebo tlkotom. Opakované prvky a priestor medzi nimi vytvárajú vzory, ktoré spracovávame ako rytmus. To pomáha dať kompozícii vizuálnu harmóniu.

↑ Pravidlo tretín v praxi - vstup do veľkorysej obývačky je tvorená pódium, kde sa nachádza konzola na-dekorovaná tromi predmetmi. Šírka zrkadla má dve tretiny dĺžky konzoly. Dva dekoratívne predmety na jej ľavej strane sú príkladom tvorby rytmu stupňovaním. Kompozícia zrkadla a nástenných lúč je v symetrickej rovnováhe.

Sedačka a kreslo, Knoll

Rytmus možno dosiahnuť:

- **opakovaním** (opakovanie niektorého prvku z kompozície: línia, farba, štruktúra, vzor, rozmer, svetlo, proporcia...)
- **striedaním** (striedanie dvoch alebo viacerých prvkov podľa pravidelného vzoru: ABCABC, ABBABB alebo ABAAAABA)
- **stupňovaním** (odstupňovanie farieb, usporiadanie podľa veľkosti od najmenšieho po najväčšie...)

5 JEDNOTA/ SÚDRŽNOSŤ

Dizajn je videný ako celok a sumár všetkých častí, preto každá položka vo vašej domácnosti by mala prispievať k pozitívnemu poňatiu interiéru. Keď všetky prvky interiéru majú jasný vzájomný vizuálny vzťah a spoločne pracujú na vytvorení harmonického celku, hovoríme o dosiahnutí jednoty. Dizajnéri využívajú tento princíp na vytvorenie súdržnej kompozície, v ktorej sú jednotlivé objekty vzájomne prepojené, vyrovnané a organizované, výsledkom čoho je harmónia, integrita a celistvosť priestoru.

Stoličky Poltornoa Frau, Ponúka Hollex Luxury Living

← Priestor ako celok. Usporiadanie interiéru do štyroch zón, kde v každej z nich sú dodržané princípy interiérového dizajnu. Nachádzame tu horizontálne línie medzi obývačkovými časťami podporujúce kontinuitu priestoru. Plynulé prepojenie zabezpečuje koberec. Opakovanie farieb, textúr aj materiálov vytvára jednotu kompozície.

Kreslá, Knoll

Spôsoby, ako dosiahnuť jednotu:

- **Usporiadanie** (prvky kompozície sú zoradené, usporiadané v skupine)
- **Podobnosť** (opakovanie farieb, tvarov, textúr s podobným znakom či charakterom, ktorý vytvára ich vzájomný vizuálny vzťah)
- **Príbuznosť** (založená na zoskupovaní blízkych, príbuzných prvkov)
- **Opakovanie** (zjednocuje dizajn - akýkoľvek prvok sa môže opakovať - tvary, farby, textúry, uhol, smer, veľkosť)
- **Pokračovanie** (kontinuálnosť od jedného prvku k druhému - línia, hrana, krivka, smer)
- **Prekrývanie** (vytváranie vzťahu medzi rôznymi prvkami kompozície)

V ďalšom príspevku od Renáty Botev sa môžete tešiť na tému elementy interiérového dizajnu.

Renáta Botev
Slovenská dizajnérka
so skúsenosťami z Ázie,
Afriky a USA

Po absolvovaní The New York Institute of Art and Design počas obdobia, kedy žila v New Yorku (2008-2009),

začala pracovať ako dizajnérka interiérov vo svojej krajine pôvodu - na Slovensku a tiež v Kazachstane, kde žila v rokoch 2010 až 2015. V roku 2012 založila úspešnú spoločnosť Real Beauty Interior Design a rok na to otvorila v Bratislave interiérové štúdio a showroom so zaujímavým portfóliom nábytku, svetidiel, starožitností a textilu. Od mája tohto roku spoločnosť ponúka predmety interiérového dizajnu cez internet a v rámci rôznych projektov. Spoločnosť

má klientov v rámci Slovenska a tiež v Kazachstane. Renáta Botev prerazila na medzinárodný trh so svojimi kobercami predávanými v rôznych krajinách Európy a Stredného východu. Od roku 2014 ich vystavuje aj na medzinárodnej výstave Maison & Object konajúcej sa každoročne v Paríži. V januári 2016 sa Renáta Botev presťahovala so svojím manželom z Almaty do Nairobi, kde pokračuje vo svojej kreatívnej práci.

AUTOR ERIKA VOJTOVÁ
FOTO DIMEX

Zlad'te svoje steny

Navštívili sme spoločnosť Dimex, slovenského výrobcu fototapiet

Nie vždy je však takáto úloha jednoduchá. Zohnať textílie, ktoré by vzorom aspoň trochu pripomínali tapetu, či trafiť presný farebný odtieň steny je často komplikované a výsledný efekt nemusí byť presne taký, aký sme si želali. Aj v tomto smere sa však črtajú nové možnosti a nájsť ich môžete dokonca už aj u slovenských firiem. So zaujímavým projektom prišla napríklad spoločnosť Dimex.

Digitalizačné centrum tlačie pre interiérové materiály firmy Dimex už v našom magazíne predstavilo kolekcie fototapiet, výrobu kaleného skla a mnoho iných novinek. Pri poslednej návšteve firmy sme si však nemohli nevšimnúť najaktuálnejšie náčrtky, obrázky a skice, ktoré zdobili grafické štúdio. Práve

„Domov plný harmónie a pokoja je to, čo hľadá každý z nás. Práve harmóniu do priestoru často vnášame tak, že sa snažíme, aby jednotlivé prvky v rámci interiéru ladili, hodili sa k sebe a vytvárali na pohľad komplexný celok vyvážený vizuálne i pociťovo. Chceme, aby farby, vzory a štýly elementov boli v súlade, či už na vankúšoch, závesoch, tienidlách, kobercoch i stenách,“ hovorí Ľubomír Gren, riaditeľ spoločnosti Dimex.

teraz sa v Dimexe vytvárajú kolekcie, ktoré by mali vizuálne prepojiť závesy, fototapety, vankúše, ale aj tienidlá na lampy a jednoduchým spôsobom tak zharmonizovať váš interiér do modernej a sofistikovanej podoby.

Ako prvé médium vám predstavujeme zábery z tejto novej kolekcie spoločnosti. Na prvých ukážkach môžete vidieť, že v projekte nejde len o jednoduché vzory a farby, ale aj o fototapety, ktorých vzor sa následne opakuje už na spomínaných závesoch či tienidlách. Jednotlivé kolekcie sú v príprave, avšak ich zameranie je okrem iného aj v nesmrteľnom retro štýle.

Celý projekt je aktuálne rozpracovaný a v príprave, prvé návrhy však jasne dokazujú, že nápad Dimex-u priniesť do interiéru súlad prostredníctvom vizuálneho spojenia stien a textílií je skutočne zaujímavý, účelný a má predpoklad stať sa novým moderným trendom.

Digitálne tlačové centrum pre interiérové materiály - špecializácia na fototapety, textil a keramiky